

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ——— 8 korona
Félévre ——— 4 „
Negyedévre ——— 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügy.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllő-ut 25. sz. (Köztelék).

A rozsnyói Kossuth-szobor.

A múlt hó 26-án Rozsnyó városában folyt le Kossuth-szobrának leleplezése ünnep, amelynek különös diszt, fontosságot adott az a körülmény, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter maga ismegtjelent azon Szerényi József államtitkár és az országgyűlési függetlenségi párt számos tagjának kíséretében.

A miniszter a szobor leleplezését követő lakomán rendkívül fontos kijelentéseket tett az ország politikai helyzetére vonatkozólag, ami a rozsnyói ünnepet országos jelentőségre emelte. Elhangzott azután ezen a lakomán egy olyan beszéd is, amelynek nagy súlya van különösen a mostani nehéz időkben, amikor kötekedő, ledér politikusok egyre-másra azt harsogják, hogy Kossuth eszméi pusztulnak. Oh, de hogy pusztulnak. Ellenkezőleg terjednek, egyre terjednek, hódítják az elméket és a sziveket. Akik nemrégiben még riadozva emlegették, ma áhítattal rebegik ezeket az eszméket s lelkesedve vallják azoknak népboldogító természetét. Kossuth eszméinek terjedéséről,

A rozsnyói Kossuth-szobor.

munkáját dicsérni felesleges volna. Kossuth Lajost életnagyságban ábrázolja, amint szól a néphez, jobbját előre nyujtva, baljával botjára támaszkodva. Talpatazán e felírás: „Kossuth.“

a Kossuth-kultusz roppant hódításairól tesz bizonyosságot. Balázs Lajosnak, Rozsnyó püspökének hatalmas felköszöntője, melyet a város lakomáján mondott. És még érdekesebb az, hogy Rozsnyó püspöke Kossuth-kultuszt egy oly felköszöntő rendjén hirdette, mint olyant, mely a magyar hazafiságnak szinte föltétele, melynek végén a királyt köszöntötte fel.

Az ünnepély a Himnusz eléneklésével kezdődött, melynek elhangzása után Pósch Dezső dr. szoborbizottsági elnök nyitott meg az ünnepélyt, üdvözölte Kossuth Ferencet és a megjelent vendégeket, majd röviden ismertette a szobor történetét.

Amidőn a lepel lehullott a szoborról, a nagy közönség percekig tartó lelkes éljenzésben tört ki.

A szobor Róna József művészi alkotása, kinek

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A koronázás évfordulója.

Királyi óhajlás tiszteletreméltó okokból szűkre szabta az országos ünnep korlátait. Ő felsége kegyesen fogadta a törvényhozásnak és magyar székvárosának hódoló küldötteit, atyai szívével részt juttatott a közös nemzeti örömből a bűnösöknek is, élvén legszebb jogával, a kegyelemmel. De a társadalom zajosabb ünneplése elől kitért: hajlott kora óva inti a hangos és fárasztó sokadalomtól és a jelen soknemű válsága visszának tüntetné föl a messze világló örömtüzek gyújtását. Ekképp a nagy nyilvánosság szemében a jubileum nem volt egyéb, mint káprázatos pompájú vallásos szertartás; az ünnepi nagymise volt az egyetlen mozzanat, melynek kezdetét s végét a főváros népe is szemlélhette. De bár a nemzeti díszbe, aranytól csillogó egyenruhába, diplomata himzett frakkba és papi selyemtalárba öltözött hivatalos ünnepi közönség nagyon díszes, tarka és változatos képet adott, mégis aránytalanul kevés nézője akadtt és még ezt a vékony sorfalat sem ihlette át valami tüzes lelkesedés ezen a hívős, néha viharos nyári reggelen. A királylyal együtt eljött közénk a trónörökös is.

A fölvonulás.

Kilenc órától kezdve a főbb utvonalakon egymást érte a sok hintó, magyar díszbe öltözött hölgyekkel és urakkal. Az út szegélyén kedvtelve nézték a járókelők a pompás ruhákat, de magának ennek a sokaságnak egy cél felé hullámzó áradását, a nagy látványosságok csillogó jelét, sehol sem lehetett észlelni. Miniszterek, a külföldi hatalmak képviselői, főrendek és követek, városatyák és miniszteri hivatalnokok, katonatisztek és tekintélyes intézetek, egyesületek küldöttei vonultak föl a kigyózó Albrecht-úton a Várba. Háromnegyed tízkor megszakadt a mozgó kocsitábor. Megkondukt a Mátyás-templom harangja, ünnepi csönd szállott le a zajos útra: jön a király. Tíz óra előtt két perccel láthatóvá lett az udvari kocsik sora; az elsőben ült Ferenc József király Ferenc Ferdinánd trónörökössel. Mindketten magyar tábornoki díszruhát viseltek. Utánuk József királyi herceg és Augusztina királyi hercegnő kocsija következett; a hercegnőn kincset érő magyar ruha volt. Majd Klotild királyi hercegnő és

leánya, Erzsébet Henriette királyi hercegnő udvari hintója hajtattott föl s utánuk a díszkiséret hintai.

A gyalogjárón a Szent György-tértől a Tárnok-utca végéig keskeny sorfala állott a nézőknek, amely csak a gyönyörű templom előtt elterülő Szentháromság-téren dagadt meg tekintélyesebbé. Nagyszámú gyalogos rendőr, egy csapat lovasrendőr tartotta fenn a rendet, amelyet a legkisebb incidens sem zavart meg. A Szentháromság szobra előtt csoportosan leskelődtek a hivatalos és műkedvelő fotografusok, akiket ártatlan szórakozásukban nem háborgatott senki. A menetire várakozó nép néma tisztelettel, födetlen fővel köszöntötte az ősz uralkodót és a trónörökösöt az egész úton a koronázó templomig.

A Mátyás-templomban.

Mikor a király bevonult, megszólalt az orgona és az énekkar előadta a Királyhymnuszt. A felség az Evangélium-oldalon elhelyezett trónra ült, az uralkodó család tagjai a tróntól baloldalra lévő imzamsámolyok előtt foglaltak helyet.

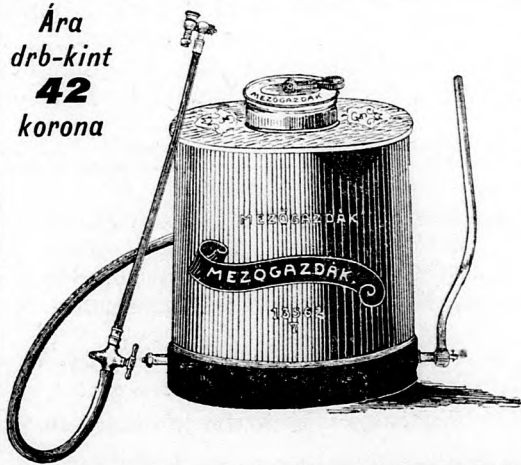
Az istentisztelet.

Kevéssel tíz óra után megkezdődött a mise, amelyen Samassa József bíboros érsek pontifikált. Az ünnepi hálaadó istentisztelet fényes segédletében a következők vettek részt: infulás püspökök Párvy Sándor dr. szepesi megyés püspök és Szmrecsányi Lajos, a bíboros érsek segédpüspöke; apostoli keresztvivő: Bogisics Mihály püspök, esztergomi prelátus kanonok; arkidiakonok Andor György, primási irodaigazgató, esztergomi prelátus kanonok; ceremoniárius Robitsek Ferenc dr., a közép-ponti papnevelő intézet kormányzóhelyettese; librifer Ridáresik Imre egri bíboros-érseki titkár; diakonusok Lacza Győző dr. és Vargyas Tihamér budavári káplánok; infulusták Kriston Endre egri érseki segédtitkár, Kheberich Márton dr. prépost, szepesi kanonok és Busssay Tivadar pápai káplán, internátusi prefektus; pediter Csárszky István dr. pápai kamarás, primási titkár; a bugiához Jatics minisztériumi paphivatalnok stb. és több közép-ponti papnövendék.

Mise közben Samassa József egri bíboros érsek a főoltárra állva, magas szárnyalású hatalmas beszédet mondott.

Az ősz egyházfejedelem szónoklata mély hatást kellett. A király elgondolkodva és láthatólag áthatva a

Ára
drb-kint
42
korona

Most jelent meg a tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk, a melyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők JUTÁNYOS ÁRAI fel vannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám

jelentős és súlyos szavak értékétől, hallgatta a biboros szónokot.

A szentbeszéd után folytatták a misét, amely tíz órától negyed tizenkettőig tartott.

A király és a biboros.

Ezután megkezdődött a templomból való kivonulás. A papság a pontifikáló biboros főpappal az élén a templom kapujáig kísérte a királyt és Ferenc Ferdinánd trónörökösét. A király a főbejáratnál megállt, megcsókolta a feszületet és így szólott Samassa József biboros érsekhez:

— Nagyon szép volt a mise és a beszéd.

— Boldog vagyok, felség, hogy meg van elégedve, válaszott mélyen meghajolva a biboros.

— A hosszú ceremónia alatt nem fáradt-e el? — tudakolta ő felsége, mire a biboros megnyugtató választ adott.

A király ezután örömét fejezte ki, hogy a jubiláris misét abban a templomban tartották meg, ahol negyven évvel ezelőtt a koronázás történt. A biboros főpapon kívül a király senkit sem szólított meg, hanem nyomban a trónörökösrel kocsiba szállt és a közönség zajos éljenzése közben elhajtott a budai várba.

Az eloszlás.

Az udvari kocsik előállottak, s az előbbi sorrendben hajtott vissza az udvar a Várba. Az út szegélyén türelmesen várakozó közönség megéljenezte a királyt és az utána hajtató József királyi herceget. A mint a díszes menet megindult, abban a pillanatban megeredt az eső. A templomból kiáradó díszruhás, uniformisba öltözött urak és magyar díszű hölgyek sokasága felségesen bontakozott ki a szabaddá vált téren, mely fölött egy szeles nyári zivatar után ismét kisütött a nap.

Hódolat a király előtt.

A Mátyás-templomban lefolyt ünnepség után a király az országgyűlés két házának elnökeit fogadta. Először a főrendiház elnöksége tisztelgett a főltség előtt. Dessewffy Aurél gróf főrendiházi elnök intézett beszédet a királyhoz.

Ezután a magyar országgyűlés képviselőházának küldöttségét, Justh Gyula elnököt, Rakovszky és Návay alelnököt fogadta a király, akit Justh Gyula, a képviselőház elnöke üdvözölt.

Sorra jöttek ezután a székesfőváros tanácsa, iskolák és kulturális intézmények küldöttségei s hódolatukat tették a jubiláló ősz király előtt.

Vasárnap udvari ebéd volt, melyen a magyar kormány tagjai és az egyházi és világi főméltóságok vettek részt.

Ugyancsak vasárnap nyitotta meg a király a mezőgazdasági múzeumot, melyet lapunk más helyén ismertetünk.

Kisgazdák és kisiparosokért.

Öt országgyűlési képviselő, névszerint Mérey Lajos, Nagy Emil, dr. Baross János, Eitner Zsigmond és Okolicsányi László egy-egy indítványt terjesztettek be a képviselőház elé, mely indítványokban törvényes intézkedéseket kérnek a kisiparosok és kisgazdák érdekeinek megvédésére. Az indítványozó képviselők szerint ugyanis Magyarországon a népet úgy lehet megmenteni a szocializmus ölelő karjai közül, hogy ha a parlament a kisgazdák és kisiparosok jelenlegi sanyaru helyzetén segít. Sorra vesszük az indítványokat s elmondjuk most röviden, hogy mit tartalmaznak.

Nagy Emil indítványában törvényeket sürget a közterhek igazságosabb elosztására, a kisbirtokok igazságosabb becslésére, a II-od oszt. kereseti adó módosítására, a III-ad oszt. kereseti adó utjának arányosabb megállapítására és a hozadéki adórendszerre nézve.

Mérey Lajos indítványa a váltók, kereskedelmi, az uzsora és a végrehajtási törvények módosításaira vonatkozó törvényjavaslatokat sürgeti oly irányban, hogy kivált a kisgazdák és kisiparosok nyerjenek az eddiginél fokozottabb védelmet.

Baross János indítványában azt kéri, hogy az állami javak eladása úgy történjék, hogy azok első sorban kisgazdák és munkások részére adassanak el. A dunántúli és síkvidéki hitbizományok erdőbirtokokra helyeztetnek át és a felszabaduló hitbizományi területek telepítésre használtassanak fel. Földbirtokot csak magyar állampolgár vehessen.

Eitner Zsigmond pedig az 1884. évi XVII-ik t.-cikket az ipartörvényt kívánja módosítani, mely nem mutatkozott alkalmasnak a kisipar fellendítésére, amely ennél fogva napról-napra hanyatlak s végül

Okolicsányi László az indítványozza, hogy az állam vásárolja meg az eladásra kerülő mezőgazdasági birtokokot s adja ki azokat megbízható telepéseknek kis- és középbirtokokra osztva, hosszú lejáratu járadékkölcsön mellett.

Az érdekes indítványokkal egyik közelebbi számunkban foglalkozunk.

A Mezőgazdasági Múzeum.

Fejlődő fővárosunk egy nagyszerű múzeummal gyarapodott. A városligeti tó szigetén építették fel a Mezőgazdasági Múzeumot, amelynek külső építkezése és gazdag tárainak belső berendezése egyike lesz Budapest legnevezetesebb közintézményeinek.

A Mezőgazdasági Múzeum célja és hivatása mindazt bemutatni, ami a magyar mezőgazdaságra érdeklél és fontossággal bír, amiből a hazai mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazda megbízható, gyakorlati tanulságot meríthet és amiből úgy a belföldi, mint a külföldi iparos, fogyasztó és kereskedő a magyar mezőgazdaság terményeit legközvetlenebbül és leghívebben megismerhesse.

Azért a múzeum berendezői, Darányi Ignác földmí-

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

— Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. —

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ELELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetséget tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

velésügyi miniszter intencióihoz híven oda törekedtek, hogy minél közvetlenebbül, minél világosabban és vonzóbban bemutassák az ország mezőgazdasági termelésének gazdagságát és változatosságát, bemutassák továbbá, miként és mi módon termeljen a gazda, hogy a legnagyobb eredményeket elérhesse, miként védekezék a gazdaság apró kártevői ellen, mily formában és csomagolásban kívánja a fogyasztó közönség a kész termény szállítását stb. stb., mindig szem előtt tartva a régi piacok jobb kihasználását, valamint új, jövedelmező fogyasztó területek megszerzését. Másrészt pedig a kereskedő, az iparos és fogyasztó is könnyen tájékozódhassék, honnan szerezhesse be a neki legmegfelelőbb árú, mily vidékeken és mily különböző változatokban termeli azt a hazai gazda, mik a különbségek a hazai és külföldi termények és termelési módok között stb.

A múzeum ezen célját és hivatását gyűjteménytárgyainak állandó bemutatásával és kiegészítésével, időleges kiállítások rendezésével, előadások és esetleg gépbemutatók tartásával, a belföldön és külföldön végzett különleges tanulmányokkal, tudományos és gyakorlati kiadványokkal, más, rokonirányú intézetekkel való csereviszonyával és hasonlókkal igyekszik elérni. Ezenkívül, amint az annak befogadására szánt román épületcsoport felépül, a múzeumnak könyvtára, a kellő folyóiratokkal és olvasóteremmel is a közönség rendelkezésére fog állani. Hogy pedig az érdeklődők gyakorlati irányban is a kellő tájékoztatást megszerezhessék, a múzeum rendszeresen és fokozatosan gyűjti és nyilvántartja a termelők és kereskedők címeit, árjegyzéseit, díjszabásokat, tarifákat, vámtételeket stb. stb.

A Mezőgazdasági Múzeumot Darányi Ignác földművelésügyi miniszter alapította 1896-ban, a gazdák köréből kifejezett azon óhajra, hogy az ezredéves kiállításán összegyűjtött rendkívül becses és értékes mezőgazdasági vonatkozású gyűjtemények állandó múzeumban a gazdaközönség okulására megőriztessenek és bemutassanak.

A milleniumi év végén a miniszter Paikert Alajost, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárát (jelenleg a múzeum őre) bizta meg, mint az előkészítő bizottság előadóját, a múzeum berendezésével.

Az egész múzeum már ugyanaz év augusztus havában készen állt, mire Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az intézményt, sok meghívott előkelőség társaságában, 1896 szeptember hó 12-én ünnepélyesen megnyitotta.

A törvényhozás a Mezőgazdasági Múzeum céljaira szolgáló végleges épület emelésére, illetőleg e célra az ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoportjának újbóli fölépítésére az 1900. évi XXXIV. törvénycikkkel 2.400.000 korona összeget engedélyezett. A miniszter az új épületeknek végleges, állandó anyagból való fölépítésével újból Alpár Ignác építész bízta meg, a múzeum építési bizottsága pedig géresi Balogh Vilmos államtitkár elnökle alatt jelenleg is működik.

A múzeum jelenlegi berendezése természetesen nem lehet végleges, aminthogy modern, élő intézmény sohasem állapodhatik meg végleg. A múzeum vezetőségének is törekvése, hogy ezen, az ország legfontosabb termelési ágának érdekeit szolgáló új intézmény folyton gyarapodjék és állandóan teljesítse azt a hivatását, hogy a magyar mezőgazdaságnak hű tüköre és serkentője legyen.

Az új múzeum dicséri annak megalkotóját, Darányi Ignácot és számtalan hűségese munkatársát, akik igazán önzetlenséggel dolgoztak, hogy szolgálatot telessenek a magyar gazdasági tudománynak.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Gyümölcsértékesítés szövetkezetek útján.

Irta: Rudnai Molnár István.

I.

Ha valamely gyümölcsnemet egy vidéken nagyobb tömegben természetünk, gondoskodnunk kell egyidejűleg arról is, hogy azt hasznunkra értékesítsük, különben a termesztésre fordított munkánk és költségünk kárba vész. Akár nyersen, akár pedig feldolgozott állapotban akarjuk gyümölcsstermésünket értékesíteni, az rendszerint mindenkor csak úgy sikerülhet, ha vagy magunk nagytermelők vagyunk és vevőinket évről-évre úgy mennyiségileg, mint minőségileg képesek vagyunk kielégíteni; vagy pedig oly módon, hogy kistermelők lévén, a többi helybeli vagy vidékbeli kistermelővel szövetkezünk oly célból, hogy terményeinket jobban és biztosabban értékesíthessük.

Az első esetre nálunk még kevés a példa. Talán 30—35 oly nagytermelő magyar földbirtokos van tudtommal, ki mint különleges termelő állandó és elég jól fizető fogyasztókkal összekötve, magában is jól tudja évi termelését értékesíteni.

Ezenkívül van még talán pár száz oly gyümölcs-termelő is, ki nem nagytermelő ugyan, de egyes gyümölcsfajtákban specialista; azokat elsőrendű minőségben termesztí és gondos, csinos csomagolás mellett terményeit Budapest, Bécs, Berlin és egyéb nagyobb városok előkelő csemegeüzleteiben és szállodáiban tisztességes áron tudja értékesíteni.

Ezek után következik azután több százezer kistermelő, ki termését potom áron kénytelen elpocsékolni helyben az ügynökök vagy kofák útján; néha pedig régi kevert fajtájú, csekély értékű gyümölcsöt csakis a sertésekkel való feletetés útján tudja némileg értékesíteni.

A második esetre — hogy t. i. kistermelőink vállalva összeállanak és szövetkezve igyekeznének egyenként kis készleteiket tömörítve nagyobb egynemű készletként értékesíteni — még kevesebb példát találhatunk termelőink között.

Dacára a Magyar Gazdaszövetség és a m. kir. földművelésügyi kormány gyakori buzdításainak, alig alakult 2—4 gyümölcsértékesítési szövetkezet és ezek működése is abban merült ki, hogy a nyert államsegélyt vagy takarékpénztárba tette gyümölcsözés végett, vagy pedig irodai kiadásokra és titkári fizetésekre használta fel. Talán a makói hagyma- és zöldségértékesítő szövetkezet az egyedüli tíz év óta az egész országban, mely tagjainak termését a világpiaci árak figyelembevételével elég jól értékesíti és megakadályozza, hogy néhány makói kartelbe lépett kereskedő az árakat tetszése és önzése szerint állapítsa meg a túl magas haszonbért fizető kistermelő megkárosítására.

(Folyt. köv.)

Szövetkezeti fejlődés Svájcban.

A svájci fogyasztási szövetkezetek központja most tette közzé évi jelentését, amely ismét a fejlődésnek igen szép eredményeit tünteti fel. A központ vezetője, Müller Hans dr., akit az 1904-iki budapesti nemzetközi kongresszus alkalmával ismertünk meg, meg lehet elégedve azzal, ami nagyrészt a vezetése alatt álló

központ szakszerű és gondos irányításának gyümölcse. Mert kétségtelen, hogy — amint a magyar szövetkezeteknél is bőven nyílt alkalom tapasztalni — a vidéki szövetkezetek sikerét nem kis mértékben mozditja elő a központi tanácsadás és felülvizsgálat. Rövid statisztikában mutatjuk be a svájci szövetkezetek biztató eredményeit:

	1905	1906
A központ kötelékébe tartozott fogyasztó szövetkezetek száma	204	237
Tagok száma	140,768	152,384
Szövetkezeti boltok	663	726
Szövetkezeti alkalmazottak	2,119	2,444
Forgalom	54.109,814	61.814,086
Tiszta nyereség	4.915,958	5.696,805
Visszatérítések	4.036,957	4.498,760
Szövetkezeti vagyon (tartaléktőke, alaptőke)	4.100,429	4.652,292

Svájcban általában van 450 fogyasztó szövetkezet, amelyek közül 240 tartozik a központ kötelékébe. Ezekon kívül van 100 mezőgazdasági szövetkezet, amelyek legnagyobb része a nyugatsvájci mezőgazdasági szövetkezetek központjának kötelékébe tartozik és van körülbelül 110 szövetkezet, amely egyáltalában nem csatlakozott központhoz. Kerekaszámokban így állíthatnók össze a svájci szövetkezetek hézagos statisztikáját:

A mezőgazdasági fogyasztó szövetkezetek tagszáma	10,000
Üzleti forgalmuk	5.000,000 fr.
Szövetkezeti boltjuk száma	120
A központhoz nem tartozó szövetkezeteknél tagszám	17,000
Forgalom	8.000,000 fr.
Boltok száma	150
A svájci fogyasztási szövetkezetek központja kötelékébe tartozó szövetkezeteknél taglétszám	153,000
Üzleti forgalom	62.000,000 fr.
Boltok száma	726

Összesen tehát megállapíthatjuk, hogy a fogyasztó szövetkezetek taglétszáma Svájcban 180,000; 996 szövetkezeti boltjuk áll fenn és az általuk eszközölt évi forgalom értéke 75.000,000 frank. Ezelőtt 10 évvel Svájcban 300 fogyasztó szövetkezet létezett, ezek közül 70 tartozott a központ kötelékébe 50,000 taggal és a forgalom alig érte el a 20.000,000 frankot. Hasonló eredmények konstatálása után a fogyasztó szövetkezetek központjának lapja reámutat arra, hogy elérkezett az idő, amidőn a központ a termelő szövetkezetek megalakításának közeledtét látja.

A zalai tejszövetkezetek.

Zalában ez idő szerint még 65 tejszövetkezet van. A mi mutatja, hogy a tejszövetkezeteknek alakulásában az elsők közt foglal helyet az országban, mert az összes szövetkezeteknek 10%-a itt van. Ezek nagy átlagban jól működnek, mindössze 7 olyan szövetkezet van ma, amely még csak tengődik és legutóbb 1—2 szünt meg. A szövetkezetek ezen szép fejlődése mindössze 6—7 év alatt történt; a megyei gazdasági egyesület kezdeményezésére indult meg az akkori titkár, Voigt Ede közreműködésével; a legtöbb alakulás az utolsó három évben volt. Ugy, hogy két éve már a további fejlesztés és ellenőrzés végett megalakítottuk a vármegyei tejszövetkezetek szövetségét a gazdasági egyesület elnöksége alatt, amelynek ügyeit a gazdasági egyesület titkára, Sárközy Viktor látja el és a földművelésügyi miniszter önmagyméltósága a szövetségnek egy vajmestert volt kegyes rendelkezésére kiküldeni. A működésre vonatkozólag Sárközy Viktornak ez évi jelentéséből a következőket emelem ki:

„A mi a működést illeti, az általános tapasztalat, hogy amely szövetkezetek tejük maguk dolgozzák föl vajnak, azok szépen dolgoznak, azonban azok, amelyekben vagy tisztán úri gazdaközönség vesz részt, vagy a vajtermelő központokba szállítanak tejszint, azok nem tudnak zöldre vergődni. Oka ennek az, hogy az úri publikummal bíró tejszövetkezet rendszeren kevés tejjel rendelkezik s a nagy üzemköltség az értékesítési árat tetemesen redukálja. A vajtermelő központokba szállító szövetkezetek visszamaradásának oka pedig az, hogy a tej vagy fix s így alacsony árban van átvéve s emellett a szövetkezeti tagok legtöbbszörre teljes tejet kénytelenek beszolgáltatni és vissza belőle semmit sem kapnak, vagy csak a tejszín lesz átvéve, amikor viszont a nyers áruért sem kapja meg a szövetkezet azt, amit az otthoni feldolgozással elért volna, a földolgozásból eredő haszon pedig, a vajeladásból származó nyereséggel együtt, természetesen a központra marad vissza.

A szövetkezetekben a kismemberek túlnyomó számmal vannak képviselve s ezek szállítják, mint nagyobb tömeg, a legtöbb tejet is.

Azon a vidékeken, ahol a szövetkezetek virágzanak, azt tapasztaljuk, hogy a depekorációnak nyoma sincs, sőt a borjúkat legnagyobb részben fölnevelik és a tehénállományukat szaporítják.

65 tejszövetkezetnek van 5729 tagja, 10,949 üzlet-részszel. Ezek 7.067,773 liter tejet szállítottak. 1905-ben 298,854 kg. vajat termeltek és 756,131 korona volt a szövetkezetek jövedelme.

Sándor Pál és a szövetkezés. A *Szövetkezés* írja: Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap tartotta közgyűlését. Mint minden alkalomkor, ahol kereskedők találkoznak, természetesen itt is szó volt a szövetkezetekről. Sándor Pál az egyesület elnöke panaszkozó hangon adta elő, hogy az O. M. K. E. a szövetkezeti kérdést illetőleg mindvégig merev visszautasításra talált a kormánytól, jóllehet az egyesülés sohasem a szövetkezeti eszme ellen, hanem az eszmével üzőt visszaélések ellen szállt síkra. Olvasóink, úgy hisszük, tudják, hogy mit ért Sándor Pál az eszmével üzőt visszaélés alatt. Meg szeretné ugyanis kötözni a szegény fogyasztó szövetkezeteket, úgyannyira, hogy azok mozdulni se legyenek képesek. Nem akarja azonban elismerni, hogy a szövetkezeti kereskedelem éppen annyi szabadságot és jogot követelhet magának, mint az egyéni kereskedelem. Foglalkozott ezután Sándor Pál, mint rendszeren, a Hangya dolgaival és azt igyekezett beszédében kihámozni, hogy a magyar fogyasztó szövetkezetek nem életképesek és csak az egyoldalú támogatás, hatósági protekció s visszaéléseik folytonos elnézése tartja bennök a lelket. Hatáskeltőnek minden jó és Sándor Pál, ha ezt akarta, úgy látszik el is érte. De a szövetkezeti fejlődést újból eltéríteni nem fogja semmi néven nevezendő rosszakarat, vagy burkolt gyanúsítás. A gyűlés egyébként rendben folyt le; mielőtt azonban végeznénk a reánk vonatkozó részével, nem tudjuk ugyan hányadszor, de ismételtén bátrak vagyunk megkérdezni Sándor Pál úrtól, hogyha a magyar fogyasztó szövetkezetek csakugyan nem életképesek, hát az Istenért, miért félnek tőlük annyira? ...

• MI UJSÁG? •

A király a Mezőgazdasági Múzeumban.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek nagy napja volt a múlt vasárnap. A koronázási ünnepek egyik programpontjaként ugyanis, ekkor nyitottak meg ünnepélyesen az új Mezőgazdasági Múzeumot. A városligeti tó Széchenyi-szigetén gyönyörűen rekonstruált történelmi épütcsoport foglalja magában most a múzeumi gyűjteményeket s az ünnepélyes megnyitás, a király és a királyi család személyes jelenlétében történt meg. Az ünnepség a múzeum főépületének, a reneszánsz-palotának tágas előcsarnokában folyt le, a honnan ő felsége körútra indult a múzeumban, amelynek csaknem valamennyi csoportját megtekintette. A megnyitás alkalmából a szigetet elzárták a közönség elől s múzeumhoz vivő két hidon át csak belépőjeggyel lehetett bejutni.

Háromnegyed kettőkor pompás ötös fogaton érkezett meg József főherceg nejével Augusztia főhercegasszonnyal, akiket a bejárónál Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és Mezőssy Béla államtitkár fogadott. Kevéssel utóbb jött fekete gyászruhában Klotild főhercegasszony Erzsébet főhercegnő társaságában. Pontban két órakor állott meg a király kocsija a múzeum előtt. Az uralkodót, aki Paar gróf főhadsegéd kíséretében érkezett, szintén Darányi Ignác földművelésügyi miniszter fogadta és kísérte a múzeum előcsarnokába.

A király barátságosan üdvözölte az uralkodóház megjelent tagjait és a kormányférfiakat, majd az előcsarnok közepén számára fentartott helyre ment, ahol Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a következő szavakat intézte hozzá:

Császári és apostoli királyi Felség! Legkegyelmesebb Urunk! Az első szó a mélyen érzett hála szava azon fejedelmi kegyért, amelylyel Felséged az újjáépült Mezőgazdasági Múzeum megnyitását legmagasabb megjelenésével minden időkre emlékeztetéssé tette. A magyar Mezőgazdasági Múzeum dióhéjba szorítva feltünteti Magyarország mai mezőgazdaságának képét: feltünteti egyszersmind a magyar föld erejét és feltünteti azon nép életrealóságát, amely e földet lakja és amely e földet meg is akarja tartani. Felséges Uram! A magyar mezőgazdaság ma sok irányban nehéz viszonyok között él; de ha bízunk a jövőben, tesszük ezt nagy részt azért, mert bizton vélünk számíthatni Felséged atyai pártfogására és jóindulatára. Annál több joggal véljük ezt tehetni, mert mindaz a fejlődés, amit mezőgazdaságunkban tapasztalunk, mindaz, amit e múzeumban itt látni és észlelni fogunk, Felséged dicsőséges uralkodására emlékeztet bennünket. Hódolatteljesen kérem Felségedet, hogy e múzeumot legkegyelmesebben megnyitni méltóztassék.

A király a következőket mondta válaszul a miniszter szavaira:

Szivesen jöttem ez ünnepre, mert örömmel látom, hogy a mezőgazdasági múzeumnak állandó elhelyezését ily méltó és célszerű módon sikerült biztosítani. Azon reményemnek adok kifejezést, hogy ezen múzeum is egyik eszköze lesz a magyar mezőgazdaság fölvirágzásának, amelyet annyira szívesen viselek s amelyet előmozdítani elsőrendű fejedelmi gondjaim közé tartozik. Isten áldását kérve a múzeumra, azt ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

A megnyitás után a király jobbán Klotild főhercegasszonnyal Darányi földművelési miniszter kíséretében a múzeum megtekintésére indult. Előbb az első emeleten a lótenyésztési, állattenyésztési, baromfitenyésztési, méhészeti, ősfoglalkozási, gazdasági szakoktatási, vízépítészeti, földtani, talajjavítási és erdészeti osztályokat nézte meg. Minden osztályban az illető osztály főnöke szolgált fölvilágosítással.

Különösen hosszú ideig időzött ő felsége a vadászati osztályban. Mindjárt a bejáratnál ráismert arra a két vaddisznóra, amelyet a gödöllői vadászterületen, a valkói pagonyban 1904. évi október hó 4-én, 1904. évi október 26-án ő maga ejtett el. Feltűntek neki a Forgách gróf által ajándékozott és a Saárossy-Kapeller által lőtt moufflonok is. Szemébe ötlött, mint gyakorlott vadásznak, az a világosszürke siketfajdkakas is, melyet az erdélyi részeken Kenyeres nagyszabeni gyáros lőtt. A király különös meglepedésének adott kifejezést, hogy a múzeum ilyen ritka példánnyal rendelkezik.

Visszatérve az előcsarnokba, a vendégkönyv elsőlapjára ráírta a király a nevét, majd Darányi miniszterhez fordulva, igen előszerzően nyilatkozott a múzeum berendezéséről.

— Ilyen intézmény — mondotta a király — alig van Európában.

Ezzel véget is ért a megnyitó ünnepély, s a király üdvözölve a társaságot, kocsijához indult. Útközben József főherceghez, Klotild, Augusztia és Erzsébet főhercegnőkhöz ment, akiktől szívélyesen elbucszúzott. Majd a közönség éljenzése közt gróf Paar főhadsegéddel kocsiba ült s elhajtattott.

Halálozás. Ehrenbergi Peller László Budapest székesfővárosi VIII. ker. anyakönyvvezetőhelyettes június hó 10-én harminckét éves korában hosszas betegség után jobblétre szenderült. A rokonszenves modoru fiatal köztisztviselő végtisztességén nagy számban megjelentek azok, akik az elhunytat úgy is mint jó barátai és tisztelői rajongó szeretettel övezték és egyenes jellemét ismerve, becsülték az igazi férfiut. Nemcsak az elhunyt rokoni és baráti köre hullat igaz könnyet az elhunyt igaz magyar ember frissen hantolt sírdombjára, de mi, ennek az ujságnak a munkásai is, mert a megboldogult nővére Peller Ilonka, a *Független Ujság* kiadóhivatalának hűséges vezetője testvérbátyját vesztette el örökre az elhunytban. Kedves munkatársunk az őt ért lesújtó családi bánatában fogadja őszinte részvétünknek ezt az egyszerű megnyilatkozását.

Kossuth-szobor Nagykárolyban. A múlt év őszén Nagykároly város közgyűlése elhatározta, hogy Kossuth Lajos halhatatlan emlékének szobrot emel. A szobrot Kallós Ede szobrásznál rendelték meg. A művész most értesítette a várost, hogy a Kossuth-szobor főalakjának gipszmintája a napokban elkészül és a szobor-bizottság azt megtekintheti. Az ünnepélyes leleplezés az új nagykárolyi színház megnyitásával egyidejűleg szeptember elsején lesz.

Szolgálni kell a póttartalékosoknak. Szegedről jelentik, hogy a polgármester arra kérte a temesvári hadtestparancsnokot, hogy a póttartalékos mezei munkásoknak engedje el a fegyvergyakorlatot. A hadtestparancsnok azt válaszolta, hogy a gyakorlatot nem engedi el. A másfélszáz póttartalékosból eddig száztiz nem vonult be, amiért most megbüntették őket.

Egy oláh képviselő gyalázkodása. Szászvárosból felháborító oláh okvetetlenkedésről kapunk hírt. Berbolia hunyadmegyei község iskolájában most volt a záróvizsga, a melyen megjelent Vlád Aurél képviselő felesége is az anyjával. Baj-Kosztá Vazul hazafias érzelmű tanító, ki tanítványaival nagy haladást tanúsított a

magyar nyelvben, intett tanítványoknak, kik „Isten hozta“ köszöntéssel fogadták a két nőt. Erre mindkét nő hangosan tiltakozott a köszöntés ellen és közülük az egyik figyelmeztette a tanulókat, hogy mint román szülők gyermekei ne beszéljenek magyarul. A vizsgán a magyar nyelvből hallgatta ki a tanító a tanulókat, miközben a két nő folytonosan gúnyosan közbeszólt és dacára annak, hogy a vizsgát vezető elnök udvariasan figyelmeztette őket, hogy tartózkodjanak a közbeszólásoktól, folytonosan szidták a magyarokat. Midőn az egyik tanuló említette a magyar szent korona országait, Vlád anyja dühösen felugrott és az izgalomtól remegő hangon fakadt ki a magyarok ellen és megdorgálta a tanítót, ki román létére ilyeneket merészel tanítani. Tudja meg — így szólt Vládné — Erdély Oláhországhoz tartozik! A tanító és a vizsgálatot vezető elnök ismételtelen nyomatékosan figyelmeztette magaviseletének inkorrekttségére, azonban Vládné a vizsgán jelenvolt vendégekhez lázító beszédet mondott, intvén őket, hogy ne járassák gyermekeiket oly iskolába, hol magyarul is tanítanak. Inkább küldjék disznót és kecskét őrizni. Lépjenek sztrájkba és követeljék a tisztán oláh nyelvű tanítást. Ne nyugodjanak bele az iskola államosításába, amely már folyamatban van, mert ezt a törekvést ő és fia, Vlád Aurél orsz. képviselő úgyis megakadályozza. A vizsgán jelen volt szülők ámulva hallgatták Vládné kifakadásait és a vizsgálatot vezető elnök kénytelen volt a vizsgát bezárni; nyomban jegyzőkönyvet vettek föl a történetekről, melyet a jelenvolt román pap, a tanító és a jelenvolt szülők közül többen aláírtak. A jegyzőkönyvet beterjesztették a tanfelügyelőhöz, egyszersmind följelentést tettek izgatás miatt Vlád Aurél orsz. képviselő felesége és anyja ellen a dévai kir. ügyészségnél. Maga a román lakosság is elítéli a két nő eljárását. Szóval, a zsák megelente foltját, de a magyar bíróság is majd ráncba szedi mindkettőt.

Szerencsétlenül járt cirkusz-lovas. Halleben, a Schumann-cirkuszban előadás közben egy megvadult ló levetette hátáról Bergmann iskolalovast. A ló azután a szerencsétlen emberre térdelt s bal karjának csontjait összezúzta a fogával. Bergmann bal karját amputálni fogják.

Megható jelenet. Székesfehérvárról írják: Mohácsi Ferenc kőműves egy állványról lezuhant, koponyáját összezúzta s eszméletlenül maradt a kövezeten. Épp arra sétált Platz Bonifác dr. cisztercita áldozár, nyugalmazott tankerületi főigazgató, aki nyomban a haldoklóhoz sietett s mellé térdelve általános feloldozásban részesítette s imádkozott érte. A megható jelenet mély benyomást tett a körülállókra. Csakhamar megérkeztek a mentők, akik a szerencsétlen embert a kórházba szállították, ahol pár perc múlva meghalt.

Végzetes bombarobbanás. A napokban Zürich iparnegyedének egy kis terén bomba robbant fel. Kis gyermekek játék közben egy zsinórt láttak kinyúlni egy csatornanyílásból. Kirántották a zsinórt, mire hatalmas robbanás vetette széjjel a csatorna nyílását. Két hatesztendő leányka súlyosan, egy kisebb fiú könnyebben megsebesült.

Pécsi országos méhészeti kongresszus és időleges kiállítás. Az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület“ a pécsi országos kiállítás keretében augusztus 21—23-án méhészeti kongresszust és vele kapcsolatban méhtermékek, felszerelések és élőlémékből időleges kiállítás rendez, melynek napirendje a következő:

Augusztus 21-én szerdán a délutáni vonatokkal meg-

érkezés; elszállásolás után ismerkedési estély a kiállítás területén; 22-én délelőtt a kongresszus és az időleges méhészeti kiállítás megnyitása, délben közös ebéd a kiállítás területén s a kiállítás megtekintése. Másnap, 23-án csütörtökön délelőtt a kongresszus tárgyalásainak folytatása, határozatok hozatala és a kongresszus be-rekesztése; délután, esetleg 24-én Pécssett és környékén a nevezetesebb látnivalók megtekintése.

A kongresszuson megjelenni kívánóknak az egyesület pénztárához 3 korona kongresszusi díjat kell beküldeni, melynek ellenében két nap a kiállítás területére a tagoknak szabad bemenetele lesz s mindenki kedvezményes félárú vasúti jegy váltására jogosító igazolványt kap. Résztvevők tiszta kényelmes magánlakásokban való elszállásolásáról a kongresszus rendező-bizottsága gondoskodik. A szobaárak 2—5 korona között váltakoznak.

A kongresszuson s az időleges kiállításon való részvételre a bejelentkezés végső határideje augusztus 10., mely időpontot túl bejelentéseket el nem fogadunk. Összes jelentkezések és tudakozódások Iwánkovich Béla kongresszusi főtitkár címére, a pénzküldemények pedig az egyesülethez, IX., Imre-útca 4. küldendők.

A magyar repülőgép. Már jelentettük, hogy a kormányozható repülőgépek párisi versenyében egy magyar ember is résztvesz. Vuja budapesti mérnök repülőgéppel már több ízben tett kísérletet, de mindeddig kudarcot vallott. Tegnap, mint Párisból táviratozzák, Vuja megint kísérletet tett javított repülőgéppel. Ezáltal a kormány pompásan működött, de a heves szél kényszerítette a kísérlet megszakítására.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvénny-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfejej.

Pánczélaczél-kormánylemezek.

Magasított aczél-ekfejej.

Porvédő kerekék.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a tafaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

iállítás
 őleges
 ebéd a
 ásnap,
 isainak
 is be-
 nyékén

 vesület
 üldeni,
 tére a
 edvez-
 lványt
 okban
 ottsága
 váltá-

 ó rész-
 s 10.,
 adunk.
 kovich
 ények
 lők.

 a kor-
 magyar
 ilógé-
 deddig
 ozzák,
 Ezut-
 s szél

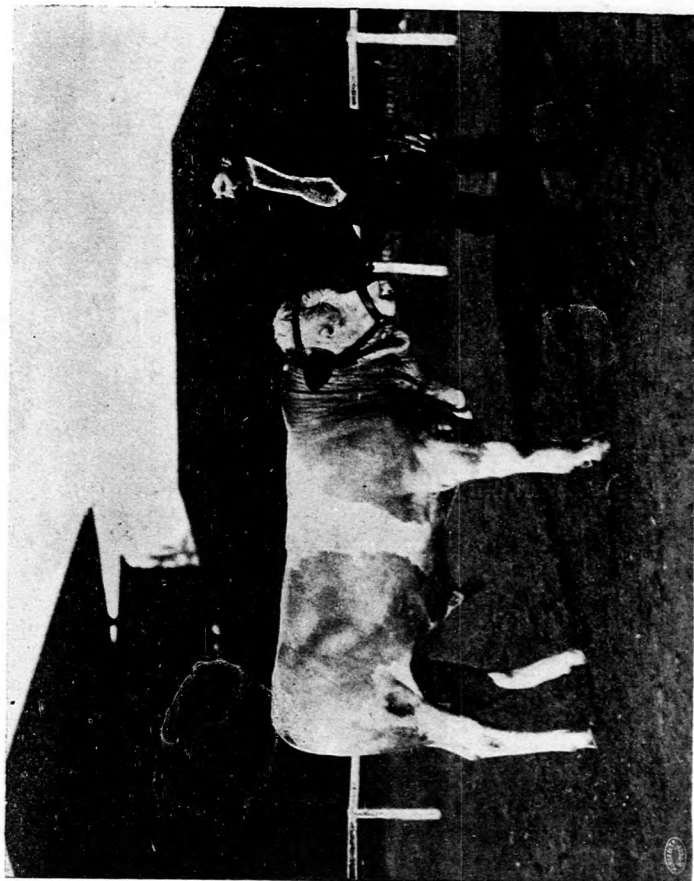
FANI. Deutsch Miksa 2 éves úszője.

CSÓKA. Zichy János gróf 7 éves szimmentháli tehene.

VANDOR. Fesletítés Vilmos gróf 1 éves bikaborja.

BANDI. Tersla István szimmenthál-montafoni keresztezésű 2 éves bikája.

GAZDASÁGI DOLGOK

Állami vándorpincemesterek alkalmazása.

Darányi földművelésügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki az állami vándorpincemestereknek a szőlőbirtokosok részéről való igénybevétele tárgyában, amelyet az alábbiakban egész terjedelmében közlünk:

A budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyamnak 1901-ben történt létesítése óta ezen tanfolyamnál vándorpincemesterek vannak alkalmazva, akiknek az a feladata, hogy a szőlősgazdák kívánságára az illetőkhöz kiszálljanak, nekik boraik kezelésére nézve a szükséges utbaigazításokat megadják, sőt a szükséges borkezelési munkálatokat a termelők pincéjében végre is hajtják, vagy saját felügyeletük alatt végrehajtatják s a szőlőbirtokosok vincellérjeit vagy más alkalmazottjait a szükséges borkezelési munkálatok helyes végzésére, ott a helyszínén, gyakorlatilag beoktassák.

Ez idő szerint öt ily vándorpincemester van alkalmazva a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyamnál.

Eddig a vándorpincemester napibéréen és ellátási költségen felül még a vándorpincemester utazási költségeit is az illető szőlőbirtokosok tartoznak viselni.

Minthogy az okszerű borkezelés terjesztésére különös súlyt helyeznek, igen kívánatosnak tartom, hogy szőlőbirtokosaink e célból minél többen és minél gyakrabban vegyék igénybe az állami vándorpincemestereket.

Ennek megkönnyítése végett az eddigi feltételeket oda módosítom, hogy ezen rendeletem keltének napjától kezdve a vándorpincemesterek kiszállása alkalmával az utiköltségeket a rendeltetési hely vasúti állomásáig és onnan vissza az államkincstár fogja viselni s a szőlőbirtokosnak a vándorpincemestert csak az ottani vasúti állomástól kell saját költségén vagy saját fogatán a rendeltetési helyig és vissza az ottani vasúti állomásig szállíttatnia. Ezenkívül köteles az illető szőlőbirtokos a vándorpincemesternek otlléte ideje alatt lakást és étellemezést adni, továbbá a Budafokról való elindulás napjától a visszaérkezés napjáig bezárólag 3 K., azaz három korona napibért fizetni.

Azoknak a szőlőbirtokosoknak, akik az állami pincemestereket igénybe kívánják venni, ez iránt közvetlenül a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatóságához Budafokra kell fordulniok. A pincemesterek a megkeresések beérkezésének sorrendjében fognak kiszállani.

Hogy a vándorpincemestereket minél több szőlősgazda vehesse igénybe, egy vándorpincemester egy szőlőbirtokosnál egyfolytában 6 napnál hosszabb ideig csakis abban az esetben maradhat, ha ugyanakkor más szőlőbirtokosnak nincs rá szüksége.

A törvényhatóságokat, gazdasági, szőlészeti és borászati egyesületeket és szövetkezeteket felkérem, hogy szíveskedjenek jelen rendeletemet minél szélesebb körben a gazdaközönség tudomására hozni és a maguk részéről is odahatni, hogy szőlősgazdáink — saját érdekükben — az állami pincemestereket minél többen és minél gyakrabban vegyék igénybe.

A m. kir. vincellériskolák igazgatóságait s a szőlészeti és borászati felügyelőket és gyakornokokat pedig utasítom, hogy ezen körrendeletem tartalmáról a kerületükben lévő szőlőbirtokosokat behatóan tájékoztassák és saját hatáskörükben minden igyekezetükkel szintén hassanak oda, hogy a hazai szőlőbirtokosok körében

az okszerű borkezelés, az állami pincemestereknek minél gyakoribb igénybevételével is, minél inkább tért foglaljon.

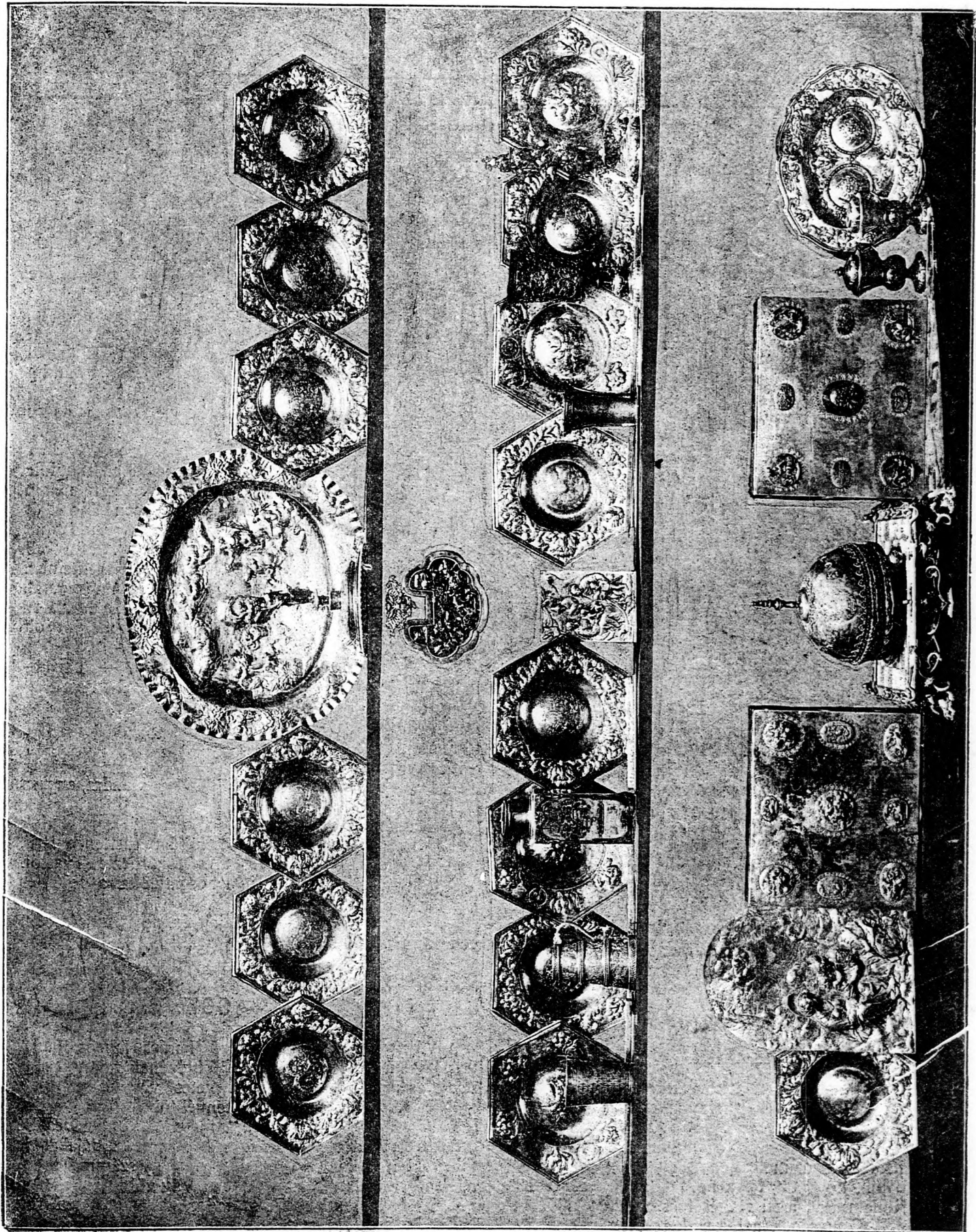
Budapesten, 1907. évi március hó 16-án.

Darányi s. k.

A szarvasmarha-tenyésztésünkről. A szarvasmarhavásárok és kiállítások meggyőznek bennünket arról, hogy a tenyésztési irány helyes úton halad. Ma már oly egyedeket produkálnak egyes tenyésztőink, hogy azokkal nemcsak felvehetjük a versenyt a külföldi tenyésztők által produkált legkiválóbb példányaival, de azokat felül is multuk. A követett tenyészirány megbecsülhetetlen érdeme, hogy az nem egyoldalú, vagyis nem például csak tejelőképességre vagy csak a hizékonyságra törekszik, hanem iparkodik a jó sajátságokat egyesíteni. E célt már úgyszólván el is érte, aminek szemlélhető bizonyosságára mellékelve közöljük ily egyesített jó tulajdonságokkal bíró szarvasmarhák fényképfelvételeit.

Országos vetőmagtenyésztő intézet. A külföldi híres vetőmagokra törekvő magyar gazdák ezeket áldoznak. Mindazonáltal ezeknek az egyébként hasznos gazdasági befektetéseknek ily módon nincsen teljes eredményük, mert a külföldön más éghajlat és talaja összetételben gyönyörűen díszlő növények rendszerint nem válnak be. Ez az ismert körülmény arra bírta Darányi földművelésügyi minisztert, hogy oly intézményről gondoskodjék, mely a gazdáknak megfelelő vetőmagtermelésre útbaigazítást ad. A miniszternek ez az új alkotása országos vetőmagtenyésztő intézet nevet nyert és hogy mily régen nélkülözött szükségét pótol, kitetszik abból, hogy a gazdakörökben már régen és ismételtelen felhangzó óhaj ilyen gyakorlati állami telep megalkotása.

Dobkór (felfúvódás). A zöldtakarmányetetéssel idényszerűleg kezdődik a szarvasmarhák felfúvódás okozta pusztulása. Altalánosán ösmert tény, hogy főképp a szarvasmarhaféle és a ló zöldtakarmánytól, különösen ha az harmatos és ha abból kellesténél többet eszik, felfúvódik s nem ritkán bele is pusztul. A felfúvódásnak a gyors erjedés következtében keletkezett gázok az okozói. Előidézhetik a felfúvódást még más okok is, mint krónikus rossz emésztés, szűkgyomrúság, egyes mérgező növények stb. A dobkór esetét hamar észreveheti a leglaikusabb gazda is, amennyiben az állat különösen a horpasz tájékán rendkívül módon felpuffad; amit ha észre vesz a gazda, kivált zöldtakarmányozásnál, első teendője legyen a csutakolás. Két ember álljon neki s szalmacsutakkal jól dolgozzák meg a beteg állatot. Közben azonban az állat száját nyitva kell tartani. Ha a felgyülemlett levegő erre nem távozik el s az eset nem túlságos kritikus, kísérletet kell tenni a bendőkutaszszal. Csak ha ez sem használ, azaz a felgyülemlett gázok a csövön át sem távolodnak el s látni az állaton, hogy nagyon rosszul van (rövid lélekzés, szívdobogás, topogás), alkalmazzuk a trokárt, vagyis az állatot meg kell szurcsapolni, ami abban áll, hogy a trokárt tokjával együtt az állat baloldalába a gerinctől és a csípőtől egy tenyérrnyire az állat horpaszába szúrjuk, a szúrót ez után kihúzzuk, miközben a felesleges gázok a trokár tokján kiáramlanak. Ha erre sem javul az állapot, legjobb még mészáros kezébe adni.

Régi magyar edények.

MULATTATÓ

Június 8-án.

*A templomokban búg az orgona,
A kaszárnyákban szól a trombita,
Az utcáson millió nép kiáll:
'Sz oly ritka vendég itthon a király.*

*Lövésre indul meg a hintaja,
S a tengernépnek elcsitul jaja,
Az örökifju nép éljent kiált,
Mikor meglátja az öreg királyt.*

*... En a Várkertnek járom utjait,
Hol most a jázmin és olajfa nyit,
S amig megülök gazdátlan padon,
Panaszba kezd egy vén csíz szabadon:*

*„Mikor még engem bokor ringatott:
Király, királyné itt sétálgatott,
El-elsusogtak a fészkeink felett —
Es csókolódtak a bokrunk megett.*

*Mikor kizsendül a fa levele.
Én itt vagyok megest-megest, vele, —
A fészke az elzárt helyen rakom,
Ott várok-várok bánatlan galyon.*

*És várok-várok, és dalolgotok,
Valaki tán majd arra andalog, —
S hiába várok tíz esztendeje:
Fészket szeretni nem járnak ide...*

*Se dalt, se dalt, se dalt nem értenek
A jövevény-, a vendégemberek, —
Lövés köll nekik, nem harmónia,
Tarackszó, dobszó kell és trombita!”*

Móra István.

Az asszony alkotása.

— Hindu rege. —

A hindu mitológiában a következőképpen van jellemezve: Az idő kezdetekor teremtette Tvastói a világot. Mikor mindennel elkészült, az asszonyt akarta megalkotni s ekkor észrevette, hogy már minden anyagot fölhasznált. Hosszú, mély gondolkodás után úgy segített a bajon, hogy elvette a hold gömbölyűségét és a kígyó hullámszerűségét, a fű rezgését és a kúszó növények ölelő simulékonyságát, a liliom karcsúságát és a rózsaszirm bárnyosságát, a szellő könnyűségét és a szél ingadozását, a nap sugarát és a felhő könnyét, az őz pillantását és a tigris kegyetlenségét, a nyúl félénkségét és az oroszlán bátorságát, a tűz forróságát és a

jég dermedő hidegét, a páva hiúságát és a szarka csacsogását, a vadgalamb búgását és a krokodil sírását, a gyémánt keménységét és a hattyú-pehely puhaságát, a méz édességét és az epe keserűségét. Ezekből az elemekből alkotta Tvastói az asszonyt és megajándékozta vele a férfit.

Nyolc nap után eljött a férfi és az Isten előtt térdre borulva, könyörögni kezdett:

— Uram, az a teremtés, akivel megajándékoztál, megkeseríti az életemet. Reggeltől-estig kínoz a csacsogásával, elrabolja az egész időmet és ok nélkül panaszkodik s olyan törékeny jószág, hogy mindig beteg.

Az Isten megszánta a férfit és visszavette tőle az asszonyt. De nyolc nap után ismét megjelent a férfi és újra könyörögni kezdett:

— Uram, add vissza az asszonyomat, mert mióta elvette tőlem, az életem üres és rideg. Amíg nálam volt, fölvidította a hajlékomat. Oly kecsesen táncolt és dala még most is a fülemben cseng. És hogyan símult hozzá, hogyan játszott velem! Mindig is arra kell gondolnom, milyen hamiskásan mosolygott szemembe. Ó Uram, szánj meg és add vissza életem napsugarát.

És Tvastói megszánta a férfit s visszaküldte hozzá az asszonyt. Alig múlt el három nap, a férfi megint ott volt nála:

— Uram, nem értem egészen a dolgot — panaszkodott a férfi — de az az egy bizonyos, hogy a asszony több keserűséget és bosszúságot szerez nekem, mint örömet. Kérlek szépen, jószágos Isten, ments meg tőle, csak még egyszer.

Tvastói azonban haragosan rákiáltott:

— Pusztulj a szemem elől és menj az utadra, engem pedig többet ne zaklass!

— Irgalmas Isten, könyörülj rajtam, és nem tudok az asszonnyal élni — jajgatott kétségbeesetten a férfi.

— Hát nélküle tudsz-e élni? — kérdezte Tvastói.

S ekkor a férfi bánatosan lehorgasztotta a fejét és kezét tördelve mormogta:

— Jaj nekem, százszorosan jaj, én nem tudok sem vele, sem nélküle élni.

APRÓSÁGOK.

A Vág völgye. A következő leírást Janecz Janka úrhölgy küldte lapunknak. Szülőhelyének rajongó szeretete és az a jogos és természetes vágy sugallta e szép és lelkes sorokat, hogy mennél több turista keresse föl a Vág regényes völgyét, a melynél jóval kevésbé érdekes és vonzó tájképért messze idegen tájakat is fölkeresnek a külföldön mindenhol nagy számmal megtalálható magyarok. A gyönyörű Vág völgyéről akarok néhány szót mondani. A százados őserdőkről, a rég letűnt idők rablóvárairól. A Vág vizének hosszú útát kell megtennie a szép, vadregényes Kárpátok sziklafalai között, míg Vágpodhrágy újabban Vágvárálja alá ér, a mely gyönyörű helyen fekszik. Óriási várának romjai büszkén emelkednek a kis falucska fölött. A

magas, komor falak sokat mesélhetnének az elmúlt századokról, a mikor a Podmaniczkyak laktak bennük. A híres rabló-lovag, Podmaniczky Ráfél kalandjait mesélik a hosszú esteken a falucska szalmával fedett viskóiban a kis gyermekeknek, a kik remégnék már nevének hallatára is. Pedig jóvá tette bűneit, híven szolgálva a hazát. Sok, sok rege kering róla. Némelek szerint egy szép főúri leány térítette meg, a kit rabló portyázásairól hozott magával. A Vág balpartján van a Manyin-hegység, a hová nyáron az egész környékről kirándulást tesznek a manyini savanyúvíz forrásokhoz. Kicsit lejjebb haladva, a gyönyörű Manyin-szorosba jutunk. Óriási sziklafalai között hegyi patak rohan, úgy, hogy alig lehet a szakadék tulsó oldalára átjutni. A szorosról és az emberalakú sziklákról különös regéket mesélnek a faluk vén parasztasszonyai. Még számos vár nézi magát a Vág tiszta tükrében. És a hány vár,

helyét. Egy olvasónk szerint azonban ezt a tant valószínűleg az élelmes borbélyok terjesztették el, a kiknek így jócskán megsaporodott a munkájuk, keresetük. A ki ugyanis a ortodox hitű nép vidékein járatos, az valószínűleg nem egyszer csodálta a pópák dús hajnövést. Nem akad közöttük sem fiatal, sem öreg talán egy is, aki kopasz lenne. És kétségtelen, hogy nem a nyírás, hanem éppen ellenkezőleg: az ollótól való irtózás okozta ezt a kivétel nélkül való állandó és szép hajnövést. A legöregebb pópának is, bár a foga kihullott és a szeme beesett, fénytelen, megvan a dús ősz haja. És e jelenség általános volta kizárja, hogy véletlennek tekinthessük. Egyébként az asszonyok haja is megerősíti ezt a megfigyelést. Kopasz asszony, hasonlíthatatlanul kevesebb van, mint kopasz férfi. Úgy látszik tehát, hogy mint mindenben, a hajápolásban is legjobban az, ami természetes.

Japán bíróság.

annyi különbnél különb mese kering a nép száján. Ha a vasúti kocsiból nézi az ember a Vág völgyét, elmerengve a gyönyörű vidéken, kevés képzelő tehetséggel nem lát ugyan egyebet a szép természetnél. De egy kevés fantáziával be lehet népesíteni a rég mult idők lovagjaival. Látja a várak ormán a magyar Szűz Máriás lobogót. A hős vitézeket, a mint végső lehelletükig vidék a várat és a keskeny hegyi utakon iszonyú mélységek fölött átvonulni Rákóczi seregét. Lassan azonban elmaradnak a hegységek és velük együtt a várak. A szép lovagkorból egyszerre az ember a végtelen kalászos rónán át a zajos, ködös fővárosunkba érkezik.

A kopaszság kérdéséhez. Ismeretes és nemrégén mi is megirtuk, hogy a régiek hite szerint a legjobb védelem a kopaszság ellen abból áll, ha az ember sűrűn és lehetőleg tövig nyírja a haját; továbbá ha fődetlen fejjel jár. Ugyanez a hite általában a mai nemzedéknek is és nem egy bajuszra vágyó ifjú borotváltatja egyre, a dús növés reményében — a bajusza

KÉPEINKHEZ.

Régi magyar edények. Már néhány képben bemutattuk olvasóinknak a régi magyar udvarházakat, kastélyokat és azok műkincseit, fegyvergyűjteményeit. Mai képünkön vert ezüstből való tálakat és aranytányérokat mutatunk be gróf Andrássy Manó múzeumából.

Egy japán bíróság. A kis, aprótermetű sárga nép, a japán bámulatos lépésekkel halad a műveltségben. Hadierejét, harci bátorságát megmutatta az orosz-japán háborúban, most meg ennek utána a béke áldásait élvezzi. Mai képünk egy japán ítélőszéke ábrázol.

Szótag-rejtvény.

Gobonya Aranká-tól.

- kos Történelmi nevezetőségű hely
- pád Férfi név.
- csi A ló huzza.
- a Időmérő.
- ca Macskának is mondják.
- ma Női név.
- reg A gyümölcsösre káros.
- ger Magyar város.
- meg A gyáva teszi.
- per Gyümölcs.
- ger Emberfaj.
- mer Minden nemesnek van.

Ezen megfejtett szavak úgy helyezendők el, hogy a kezdő betűk egy nagy magyar nevet adják.

Megfejtési határidő 1907. július hó 1.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 23. számában közölt talány megfejtése

„Nagy Lajos.”

Helyesen fejtették meg: *Pataky János*, Huszár, János, Seres Ilonka, Gabányi Imre, Kálmár Éde, Vörös István, Kürti József, Szabó Illés, Kiss FABIÁNNÉ, Koháry Máttyás, Darvas Dezső, Kovács László, Pintér Jenő, Dömötör Eszti.

A sorshuzásnál *Pataky János* nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

== A „Független Ujság“-ra mielőbb fizessünk elő, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Előfizetési felhívás.

1907. június hó elején új előfizetést nyitottunk a „Független Ujság“-ra.

A kinek előfizetése május hó 31-én lejár, azt kérjük sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az *utalványokat külön levélben elküldöttük*. Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése”. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság” kibontott zászlója alá.

A „Független Ujság” a család igazi barátja, tanácsadója, mulattatója. Tizenkét esztendő óta mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafiúi tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG”
 szerkesztősége és kiadóhivatala
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 június 5.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 70—150 K., vidéki borjúhús 130—148 K., sertésbél 1—156 K., szalonna füstölt 136—148 K., szalonna, olvasztani való 120—140 K., hárj 152—156 K., sertészsír 154—156 K. — **Füstöltbél:** (vidéki) kg.-ja 140—180 K., hazai sonka 150—2—K. szalámi 360—4 K.,

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 140—240 K., sütni való csirke 240—3—K., kacsza, hizott ———— K., lud, hizott ———— K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba 150—160 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 150—320 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 18—2040 K. Rozs 15—K-tól —K-ig. Arpa 14—K-tól —K-ig, jobb minőségű K-tól —K-ig. Zab 1570—1570 K. Tengeri 12—K.

Teavaj: (centrifugált) 220—240 K., főzővaj 140—160 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 10—30 fillér.

Tojás: bacsikai 64—66 K., erdélyi apróbb áru ———— K. lánként (1440 drb). Apadt —K., meszes —K.

Zöldségfélék: Burgonya (vaggonárú) sárga 550—6—K., rózsa új 4—450 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	2820	2720	2580	2480	24—	2320	21—	1920	1350

Takarmányvásár. Réti széna 6—10—muhar 10—1060 zsup-szalma 660—660 alomszalma 340—4—

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

1710. II—1. sz. Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, bábolnai, illetve komáromi, továbbá nyitrai, nagyatádi és palini osztályában elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1907. november hó 1-től 1908. október hó végéig szükségglendő kenyér, zab, széna, alomszalma és tűzifa biztosítása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában 1907. évi június hó 25-én délelőtt 9 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartani. A takarmányszükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlati előnyben részesülnek. A közelebbi szállítási feltételek, a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvevő irodájában megtudhatók, a hol a szállítási feltételek füzete is betekinthető és a honnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik. Budapest, 1907. május 29-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

1806. II—1. szám.

HIRDETMEŊY.

A nagykörsi m. kir. állami méntelep nagykörsi, verseczi, békéscsabai, bajai és kiskundorosmai osztályai részére 1907 november 1-től 1908 október 31-ig szükségglendő kenyér, zab, széna és alomszalma, ágyszalma és kemény tűzifa szállításának biztosítása végett 1907 június 16-án délután 1 órakor alulírt parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig parancsnokságnál, valamint a fennnevezett ménteleposztályoknál megtekinthetők, a honnan a feltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

A takarmányszükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek előnyben részesülnek.

Budapest, 1907 június hó. M. kir. földmivelésügyi miniszter.

ÚRL REZSŐ
sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bérekocsis-utca 12.

Sertéseket
sovány és hizott állapotban és legnagyobb napi árakon értékesít.

ifj. Kovács József Orosháza
Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprűk, szatyorok, gyékények, bőrbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:
ifj. Kovács József Orosháza

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Legjobb és legolcsóbb
gazdasági takaréktűzhely
Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető
Lossinszky Imre
okl. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

Őszi trágyázáshoz a
THOMAS-SALAKLISZT
csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:
Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Andrásy-ut 49. (Octogon-tér.)
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.
Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre.
Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E. hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyára által **MOSONBAN**
elismert gondos kivitelben szállítanak:
MINDENMŰ EGYSOROS KAPALÓESZKÖZÖK, Columbia Cultivátorok, HERRMANN-kapálók, LAASS-rendszerű kapálógépek. :: Burgonyamivelő eszközök, SZÉNAGEREBLYÉK, SZÉNAFORGATÓK

OSBORNE kévekötő- és marokrakó-aratógépek, fűkaszaló-gépek stb. stb.
Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57a. :: Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek idei első sorozata f. évi
július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat
HELLER M. & TÁRSA
Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. 27

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.940.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfeleslegét 61 nagy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photo-lithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.